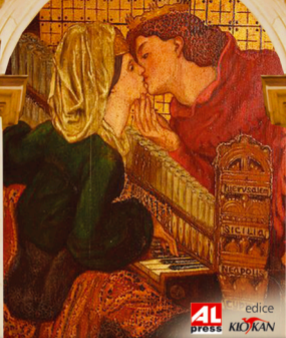

ROMÁN

AL
press

edice
KIOKAN

HANA WHITTON

ZIMNÍ

PRINCEZNA

DVĚ LÁSKY V JEDNOM SRDCI

edice
KLOKAN

ROMÁN

HANA WHITTON

ZIMNÍ PRINCEZNA

DVĚ LÁSKY V JEDNOM SRDCI

edice
 KLOJKAN

Copyright © Hana Whitton, 2013
Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.

Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Copyright © Hana Whitton, 2013
Redakční úprava Otilie Grezlová
Grafická úprava obálky Tomáš Řízek
Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-
Místek, v edici Klokan, 2013
shop@alpress.cz
První elektronické vydání v českém jazyce

ISBN 978-80-7543-320-6 (PDF)

I.

O bloha nad Petřínem zlátna pozdním soumrakem a nad Prahu se zvolna snášela vlahá letní noc. Ptáci ve smaragdově zelených zahradách obklopujících Pražský hrad unaveně utichali.

Fridrich se sklonil nad Alžbětou a pevně ji sevřel v náruči.

„Jsi tak krásná, má nejdražší,“ zašeptal vášnivě do jejích tmavých rozpuštěných vlasů, které jí splývaly po nahých ramenou jako hebký, drahocenný závoj. „Zamiloval jsem se do tebe na první pohled hned v den, kdy jsem si pro tebe přijel do Londýna, a od toho okamžiku tě miluji s každým dnem víc a víc!“

Políbil ji, nedočkavě a dlouze, a ona mu ten polibek se stejnou dychtivou naléhavostí oplatila. Fridrichova mužná vůně – bylinky z koupele smíšené se svěží vůní povětří, jež mu během jízdy na koni provonělo tmavé vlasy, spolu s pachem kůže z jezdeckého postroje a trochou koňského potu – ji jako pokaždé vzrušila.

Fridrich mluvil pravdu – jejich láska skutečně sílila každým dnem, který spolu prožili.

Po dnech v Heidelbergu, naplněných sice až po okraj slavnostmi a zábavou, ale nakonec poněkud nudnými, při-

šla Praha. Všichni Fridrichovi radili, aby nepřijímal korunu českého krále. Rozmlouvali mu ten krok, který nazývali nezodpovědným dobrodružstvím.

I její otec, anglický král James I., patřil mezi ty, kdo je varovali s výhrůžně vztyčeným ukazováčkem.

Alžbětu při té vzpomínce bolestně píchlo u srdce.

„Ode mne pomoc nečekejte, až se tam dostanete do úzkých. A že se v té zemi do úzkých dostanete, to je víc než jisté! S Habsburky, kteří uplatňují nárok na český trůn, si není radno zahrávat!“

Hodili ta přemoudřelá slova za hlavu a vydali se za svým snem.

A teď jsou v Praze, v tom krásném městě v srdci Evropy, mladý a udatný král a jeho krásná královna.

Alžběta se poddala Fridrichovu laskání. Tiše se zasmála, když ji na hebké tváři zalechtal jeho černý knírek.

Idylu však narušil hluk z nádvoří, neodbytný a sílící.

Alžběta se vytrhla ze sladkého snu a posadila se na loži. Přejela polštář a podušku na lůžku vedle sebe. Bylo prázdné.

Do pokoje proudil otevřeným oknem zlatý sluneční svit časného jitra a spolu s ním i hlasitý hovor a smích z nádvoří.

Alžběta si přejela štíhlými prsty po tváři a pak si jimi pročísla dlouhé lesklé kadeře. Vlasy měla pořád krásné a husté, byla to její velká ozdoba, jíž se ráda pyšnila.

Nebyla v Praze, byla v Haagu, kam se s Fridrichem uchýlili do exilu. Lépe řečeno, kde jim ten exil jako jediní poskytlí.

Otec měl pravdu. S Habsburky nebylo radno si zahrávat. Ten mladý krásný královský pár panoval v Českém království přesně jeden jediný rok, jednu jedinou zimu – po

drtivé porážce na Bílé Hoře se musel spasit rychlým útekem ze země.

Výkvět české šlechty zůstal a draze za to zaplatil.

A otec James I. měl pravdu i v tom, že jim v takové situaci nepomůže. Skutečně jim nepomohl.

Alžběta opět pohládila nedotčený polštář vedle sebe na lůžku.

Možná to bylo i dobře.

Bůh ví, jak by to s nimi nakonec dopadlo.

Jejího bratra Charlese I., který dosedl na anglický trůn po otci, popravili. V zemi vládne jako lord protektor Oliver Cromwell a z království se stala republika.

Natáhla se pro hedvábný župan a přehodila si ho přes ramena.

Nezavolala komornou, aby jí pomohla s ranní toaletou. Chtěla být ještě chvilku sama v zajetí doznívajícího snu.

Přistoupila k oknu. Dole na nádvoří stáli zabráni do nějakého důležitého hovoru její synovec Charles, syn popraveného bratra, který jednou jistě dosedne na královský trůn jako Charles II., s jejími syny Charlesem Louisem a Ruprechtem a s dcerou Sophií.

Sophia nyní zaklonila hlavu a dala se do bezstarostného smíchu. Černé vlasy se jí v ranním slunci zatřpytily kovovým leskem a sklouzly z ramen na záda. Odhalily přitom ladnou křivku štíhlého hrdla a Sophiini půvabný profil.

Alžběta se pro sebe pyšně pousmála. Je překrásná, ta naše Sophia, pomyslela si. Hrdost však vmžiku vystřídal stín smutku.

Škoda jen, že se toho nedožil můj Fridrich, napadlo ji pokolikáté už. Sophii byly dva roky, když zemřel, když zmizel navždy v tom šíleném, vražedném chaosu zdánlivě nekonečného válčení, které se rozpoutalo po bitvě na Bílé Hoře. Nikdy se nedozvěděli, co se vlastně stalo, jen že je

mrtvým, jim sdělili. A také to, že se jeho ostatky ztratily kdesi ve válečné vřavě.

Možná proto se dosud zdráhala uvěřit, že zemřel, že není a že se už nikdy nevrátí, i když v skrytu duše věděla, že to je pravda.

Škoda, že se toho Fridrich nedočkal, povzdychla si znovu. Škoda, že nevidí, jak krásnou a chytrou dceru má!

Potíž je ovšem v tom, že Sophia je až příliš chytrá. Jistě chytřejší než synovec Charles, záletný sukničkář, kterému bude jednou patřit anglická koruna. Místo o zábavu a nenáročné ruční práce, vhodné pro urozenou dívku, by nejradyji ležela celé dny v knihách.

Alžběta rychle zapudila podobné dotěrné myšlenky. Byla v podstatě ráda, že její dcera není pouhá prázdná nádoba, ale na druhou stranu bylo víc než jasné, že jí to ztíží výběr ženicha. Muži nemají rádi příliš chytré ženy. Na to budu myslet později, rozhodla se. A promluví na toto téma se Sophií, jako už mnohokrát, a pokaždé marně.

Bylo jí předem jasné, jak ten rozhovor dopadne.

Znovu se zadívala z okna.

A náhle zpozorněla.

Neuniklo jí totiž, že ten okouzující synovec Charles poslouchá Ruprechtův zapálený výklad jen na půl ucha a že upírá soustředěný pohled na Sophii. Ne, *soustředěný* nebyl ten pravý výraz. Charlesův pohled byl *lačný*.

Alžběta zvažněla. Prosluněný den jako by se náhle zachmuřil. Co když představoval ten sen, který se jí k ránu zdál, jisté varování?

Synovec Charles byl jistě příjemný a přitažlivý mladík a ozdoba každé společnosti, ale byl frivolní. Nebo spíš nevázaný a lehkovážný. Hýřil a měl rád ženy. Ač tak mladý, celá Evropa už přetřásala jeho početné milostné plotky a zlomená ženská srdce.

Nic proti tomu, když si chce urozený mladík trochu užít a poznat život, to přece patří jaksi k životní průpravě a téměř vzdělání každého šlechtice. Ale to, jak se choval Charles, to bylo prostě příliš. Navíc projevoval nemilý sklon své milenky tak nějak... sbírat. V exilu si už stačil vytvořit ze svých stálic něco, co nepříjemně připomínalo harém. Patřily do něj nejen dívky z předních šlechtických rodin, ale i obyčejné služtičky. Jednu hezkou tvářičku nepřesl bez povšimnutí, jednu sukni nenechal na pokoji.

A nyní se vzhlíží v Sophii.

Být tu Fridrich, pomyslela si opět smutně, bylo by všechno jiné.

Ani budoucí anglický král – a že se jím Charles jednou stane – by se nemohl *takhle* dívat na princeznu Sophii.

Alžběta si v tu chvíli uvědomila, že ji čeká ještě jedna rozmluva se Sophií, tentokrát mnohem závažnější než ta o nepřiměřené zálibě v knihách a vědách.

Scéna odehrávající se dole na nádvoří neunikla ani Isabeau, která ji neméně pozorně sledovala z okna. Pozvali ji milostivě na nudnou návštěvu sem do Kneuterdijku, haagského sídla Alžběty Stuartovny, bývalé české královny, a to jistě pouze kvůli Charlesovi.

Bylo také na místě, aby se jí dostávalo náležité úcty – vždyť právě kvůli Charlesovi opustila Francii, to kvůli němu nyní trčí tady v Haagu, který jí ve srovnání s Paříží připadal nezajímavý a provinční.

A přesto ho sem v první zamilovanosti následovala ráda. Nevěřila řečem, které se o Charlesovi u francouzského dvora šuškalý.

Že prý je sukničkář a nestálý v lásce. Ze zhrzených sokyň promlouvala pouze bledá závist, že budoucí anglický král dává přednost jí, Isabeau, před ostatními.

Nic jiného v tom nebylo.

Byl tak galantní, tak pozorný – dodnes si vlastně nebyla jistá, zda ji víc okouznila jeho sladká slovička a svůdné dvoření, nebo jeho mužný zevnějšek. Byl krásný, s výraznou tváří, jejíž každý rys vypovídal o královském majestátu. Oči měl velké a rty plné a smyslné. Byl vysoký a urostlý a nač to zapírat – od prvního okamžiku snila o tom, jak slastné to bude, až ji sevře v náručí. Jaké to asi bude, až jí jeho dlouhé vlasy spadající mu v lesklých prstýncích na ramena, polaskají tvář, hrdlo, šíji.

Nu jistě, své tu sehrál i onen zmiňovaný královský majestát. Bylo to kouzlo, kterému se těžko odolávalo a které ještě znásobilo jeho osobní přitažlivost.

Setkali se u francouzského dvora, kam se Charles vypravil orodovat za svou věc, za pomoc v boji proti republikánské vládě. Při slavnostní hostině s tancem, který následoval po opulentních hodech, tehdy Charles unaveně a tak trochu ztraceně bloudil nádhernou hodovní síní, jako by mezi hosty hledal známou tvář. V očích mu zaplál potěšený plamínek, když spočinul pohledem na ní, na Isabeau, jedné z dcer urozeného pána de Béanny. Tedy urozeného spíš v jeho vlastních očích. Nějak obratně se mu podařilo vetřít ke královskému dvoru a do královské přízně, i když pocházel z nízké venkovské šlechty, která měla navíc vždy do kapsy hodně hluboko.

Charles ji vyzval k tanci a od toho okamžiku ji zahrnoval nevšední pozorností. Zasypal ji zamilovanými dopisy, milostnými verši, květinami a nákladnými šperky.

Kdo by mu dokázal odolat?

Otce ta královská pozornost těšila. On mohl být pouhý venkovský zeman, zato jeho dcera to jistě podle všeho dotáhne vysoko. I kdyby se jí ten hezký mladý králevic nabažil – a to je víc než pravděpodobné –, tak ji určitě nenechá *jen tak*. Zaoptatří ji jak penězi, tak dobrými styky. I odlože-

né milenky se povyšují obvykle do závratných společenských výšin.

Podporoval proto Isabeau v jejím nadějném vztahu s Charlesem.

Zato matka tomu nepřála a na budoucího anglického krále nahlížela s pramalým nadšením, byť se neodvážila cokoliv otevřeně namítat.

Jen opatrným šeptem po straně dceru varovala. „Počkej, až se tě nabaží! Zůstaneš sama, a nedáš-li si pozor, tak s útežkem k tomu! Služičky ode dvora by o tomhle pohledném anglickém princí mohly vyprávět. Nejedna kolébá jeho parchantka. A pokud dívka ztratí dobrou pověst, svou poctivost, ztratí to nejcennější věno!“

„Ach, matko, prosím tě,“ odbyla ji Isabeau pokaždé a pohodila dlouhými plavými kadeřemi. „Přece nedám na babské řeči.“

Možná na ně ale dát přece jen měla.

Zamilovala se do Charlese. Kdo by se staral o klepy! Zaváhala jen krátce, když se jí svěřil, že se musí vrátit do Haagu, prý kvůli finanční podpoře pro svou věc, pro vítězství královských zbraní. Po těch slovech se na ni zahleděl téměř prosebně. Tehdy jí to alespoň tak připadalo, avšak nyní se jí zmocňoval nepříjemný pocit, že se ošklikně zmýlila.

„Ach, pane! Vydám se na tu cestu s tebou a ráda. Každá mladá urozená dívka by měla poznat cizí kraje. A Haag, to není zase tak daleko! Rodiče nebudou jistě nic namítat.“

Trochu ji zaskočilo, když zahlédla, jak mu po hezké tváři přelétl poněkud znepokojený výraz.

Uchopil ji něžně za ramena. „Něco podobného po tobě přece nemohu žádat, má krásná Isabeau! Na cesty se může žena vydat pouze se svým manželem – a já ti manželství nabídnout zatím nemohu. Do vínku jsem dostal jiné po-

vinnosti než pouze ty manželské. A jak víš, mladá urozená dívka musí v první řadě dbát na svou čest. Nerad bych tě zkompromitoval...“

Považovala to tenkrát za okouzující rytířské gesto a na ten jeho výraz ráda a rychle zapomněla.

„Ty po mně přece nic nechceš, ty na mě nenaléháš, Milosti! Půjdu s tebou dobrovolně.“

Charlesovi po jejích slovech zaplál v očích temný, vášnivý plamen. Sklonil se k ní, aby ji políbil.

Naléhavá náruživost toho polibku ji ochromila, omámila ji a úplně jí vyrazila dech.

Toho večera se však milenci ještě nestali.

To až cestou, v jednom útulném zájezdním hostinci, kde se zastavili na noc. Stál uprostřed hlubokých lesů a oni jako by tam byli ukryti před celým světem.

Přála si tehdy, aby tam takhle zůstali navždy, ztraceni v hloubi hvozdů. Byli jen oni dva a zapomněli na všechno. Na občanskou válku, na útrapy exilu, na překážky, které je čekají. Zdrželi se tam dva dny a z hezkého pokoje s okny vedoucími do svěží lesní zeleně téměř nevycházeli.

Pak se odněkud přihnal princ Ruprecht, syn falckého kurfiřta Fridricha a Charlesův bratranec, věrný druh a zapálený stoupenec jeho věci, a bylo po idyle.

Muži se vydali na lov a královská družina zakrátko pokračovala v cestě.

Charles za ní potom v noci nepřišel, i přes den se s ní vídal jen letmo, pohlcen novými povinnostmi nebo spíš novým zájmem, novými zábavami.

I nyní pocítila na jazyku hořkou pachůť zoufalství, které v těch chvílích prožívala.

Matka měla pravdu. Charles ji nikdy nemiloval, jen ji využil.

Řeči o něm nelhaly a ona byla pošetilá, že jim nedopřála náležitě sluchu.

Nakonec však hrdě pozdvihla hlavu. Nenechá se odhodit jako nepotřebná hračka, které se urozený pán nabažil! Charles se podle vlastních slov oženit *zatím* nemůže, za chvíle rozkoše však může zaplatit i jinak.

Zamilovanost z ní sice nevyprchala zcela, nicméně značně opadla a na její místo nastoupil střízlivý rozum.

Ať si je Charles přelétavý a nestálý, co na tom sejde! Ona bude zase tolerantní, a tak si ho jistě udrží. A kdo ví, třeba jednou usedne na anglický trůn po jeho boku.

Pořád tomu věřila, neboť naděje umírá poslední.

Vytyčila si to jako tajný cíl.

Vše nasvědčovalo tomu, že je přece jen na dobré cestě, protože Charles se k ní skutečně zády neobrátil. Zajistil jí v Haagu slušné a pohodlné ubytování a vídat se s ní nepřestál. Teprve časem měla zjistit, že není jediná, již v Haagu obšťastňuje pozorností.

Vydržoval si jakýsi dvůr s milenkami. A na pokoji skutečně nenechal ani služtičky.

I to jí po čase přestalo vadit. Muži! Který z nich je věrný? Charles je prostě... takový.

Šla dál za svým cílem a věřila si.

Do okamžiku, než se na scéně objevila královská dcera Sophia, falcká princezna.

Byla krásná, chytrá, vzdělaná a jednou bude jistě i bohatá, až její rodině navrátí původní postavení a země, nad nimiž vládla. Ale hlavně – byla urozená. Měla s Charlesem stejné královské předky.

Právě že stejné!

Byli bratranec a sestřenice, a to Isabeau poněkud uklidnilo, protože jinak by Sophia skutečně představovala nebezpečnou sokyni.

Na papežský dispens v tomto případě čekat nemusí, nejsou přece katolíci, ale podobné příbuzenské pouto je přece jen příliš těsné.

Isabeau se vytrhla z myšlenek a opět se zadívala z okna ven. Nejraději by byla ve svém bytě, hezkém a útulném, ale tady, v haagské rezidenci rodiny falckého kurfiřta, bývala nyní dost často. Chtěla mít Charlese na očích, chtěla vidět, jak se situace vyvíjí. Zatím ji zde tolerovali, i když si ji ani jedna z dcer Zimní královny nevybrala za přítelkyni či důvěrnici, natožpak za dvorní dámu. Ostatně dívky ležely celé dny v knihách a bavily se o vědách, zejména o filozofii a matematice. Kdo to kdy viděl!

Isabeau marně hledala společná témata, na něž by nějak obratně zavedla hovor, byla-li s nimi.

Byly docela jiné, tyhle urozené dívky, zejména Sophia a její starší sestra Alžběta, které nikdo neřekl jinak než Lisa.

Nerozuměla jim, a ani se o to nesnažila. Co se vzděláním? Výhodný sňatek, to je jediná meta, k níž má směřovat každá rozumná žena.

Nyní už ale Sophii venku na dvoře nespatriřila, jen Charlese, zabraného do vášnivé debaty s Ruprechtem, k němuž se připojil jeho bratr Charles Louis.

Isabeau se pro sebe spokojeně pousmála. Potěšilo ji, že Sophia zmizela ze scény, a hlavně že ji Charles podle všeho nepostrádá, když s jejími bratry rozvíjí nějaké jisté vojenské plány.

Možná ty dva, Sophii a Charlese, poutá opravdu jen příbuzenská náklonnost a nic jiného.

Rychle zamířila k zrcadlu a upravila si účes.

Byla spokojená s tím, co v lesklé ploše spatřila.

Opět se usmála, špičkou jazyka si navlhčila rty a zlehka se štípla do tváří, aby na nich vykouznila zdání dychtívého ruměnce.

A potom se lehkými krůčky rozeběhla ven na dvůr.

* * *

„Ach, promiňte, nechtěla jsem vás vyrušit v jistě důležitém rozhovoru!“ Isabeau si v předstíraném zděšení přitiskla štíhlé prsty na plné rty.

Charles se na ni mile usmál a naznačil lehkou úklonu, jen aby se neřeklo, avšak nic víc.

„Pokud se vůbec dá o nějakém vyrušení mluvit, madam, pak je pouze příjemné.“ Zato Ruprecht se Isabeau dvorně uklonil. „Měli bychom se radovat ze dne tak krásného, a ne ho promarnit válečnými plány.“ Ruprecht se na Isabeau zeširoka usmál. Byl to opravdu velice pohledný mladý muž, vysoký, štíhlý, s hustými tmavými vlasy, jež mu spadaly na široká ramena. Sebejistě, rázné vystupování prozrazovalo zkušeného velitele.

Jeho hnědé oči se na ni přátelsky usmívaly z opálené tváře s výraznými, ostře řezanými rysy. Podobou rozhodně nezapřel svého otce Fridricha Falckého.

Opět se Isabeau uklonil a nabídl jí rámě. „Co kdybychom se my dva vydali na procházku zahradami, zatímco ti dva budou nadále utrácet čas planými řečmi?“ V širokém úsměvu se mu pod tmavým knírkem zablýskly bělostné zuby.

Isabeau projelo vzrušení.

Stál by za hřích, pomyslela si, bude to jistě vášnivý mile nec! Ale okamžitě tu nevhodnou myšlenku zapudila. Flirtovat s ním před Charlesem, zkazit si vlastní rozehranou partii? Charlesovi ale na druhé straně neuškodí, uvidí-li, jaký je o ni zájem.

Pokývla jen vznešeně hlavou a položila drobnou dlaň na Ruprechtovo rámě. „Bude mi potěšením, pane.“

Těm dvěma, Charlesovi a jeho bratranci, pak věnovala další, tentokrát jen letmé pokývnutí, a co nejdůstojněji vykročila s Ruprechtem k rozkvetlým zahradám falcké rezidence.

Charles počkal, až se dvojice vzdálí z doslechu, a pak si ulehčeně oddychl.

„Připadám si vždycky jako zloduch, když se jí takhle zbavím, ale... začíná to být už únavné. Chová se ke mně jako manželka po deseti letech manželství.“ Odmlčel se a pak se tiše zasmál. „Že se ale Ruprecht zhostil té své role skvěle!“

Charles totiž zahlédl koutkem oka Isabeau, ženoucí se k nim z komnat, a v rychlosti požádal Ruprechta, aby se té dámy nějak ujal a zbavil ho její přítomnosti.

Charles Louis se k jeho smíchu přidal. „Já vím,“ přitakal. Pak ale zvažněl. Ani on se nevyhnul podobným nástrahám. Frieda byla dcerka bohatého utrechtského měšťana, s níž se přede dvěma lety seznámil při jedné z cest do Utrechtu. Byla hezká, milá, dobře vychovaná, a hlavně nekomplikovaná. Její prostota ho okouzila. Ten vztah byl... příjemný, nic víc. Ale Frieda ho vzala příliš vážně. Asi jako Isabeau. Nač to zapírat, stali se z nich milenci a jemu ty občasné návštěvy Utrechtu, zpestřené milostným dobrodružstvím, docela vyhovovaly. Vracel se pak pokaždé do Haagu, aby zde pokračoval ve svém vlastním životě, do něhož Frieda nepatřila.

Tedy to si myslel on.

Jednoho dne ho přivítala s rozzářeným úsměvem a zprávou, že čeká dítě. Jeho dítě! Neskrývala své plány do budoucna, v nichž samozřejmě nechyběla svatba. Vysvětlil jí sice, že to v jeho postavení nepřichází v úvahu, neboť má povinnosti k Falci, ale tu až zběsilou a urputnou nadějí na společnou budoucnost jí těmi slovy nevezal.

Vydala se za ním dokonce sem, do Haagu, a jemu pak nezbylo, než se o ni postarat. Zajistí jí, jí i dítě, které v žádném případě nezavrhne, až se narodí, ale tím to také skončí.

Neměl se nikdy podobnou stezkou vydávat. Měl se držet svých jinak pevných morálních zásad.

Modlil se, aby se to nějak nedoneslo k matce. Vážila si ho a on věděl, že by ji zranil, zklamal.

Proto nyní tak rozuměl Charlesově situaci.

„Moc dobře tě chápu, bratranče!“ řekl a popleskal Charlese po rameni. „Doplácíme na to, že se chováme jako šlechtici a nechceme zranit žádnou dámu. Zato ony se na nic neohlížejí a zatnou nám s radostí ostré dráčky hluboko do srdce.“

Charles se opět tiše zasmál, ale vyznělo to nevesele a nepřesvědčivě. „Vím, co se o mně všude říká, ale věř mi, Louisi, že pravda je jiná! Nedokážu se snadno a bez výčitek svědomí zbavit těch, které mi dávají najevo náklonnost. Proto jsem nemohl zapudit ani Isabeau. Nechtěl jsem, aby se mnou odjela z Francie sem do Haagu, ale nedala si to vymluvit.“ Charles sklopil oči a náhle zrozpačitěl. „Já... miluji jenom jednu ženu. Jen jí patří mé srdce, jen jí náleží moje duše.“ Vzhlédl po těch slovech a upřeně se zadíval do bratrancových tmavých očí.

„Zamiloval jsem se do tvé sestry Sophie, Louisi. Je to láska na celý život. To vím určitě. Nikdy... nikdy a k žádné ženě jsem nepocítil cit tak hluboký, tak ryzí. Myslíš... myslíš, že by mne vyslyšela? Domníváš se, že by mne neodmítla, kdybych... kdybych ji požádal o ruku?“ Charles, jindy tak smělý a výmluvný, najednou zadržával při řeči jako nesmělý záček.

Charlese Louise jeho slova naprosto zaskočila. Rychle odvrátil zrak, aby si bratranec nevšiml překvapení, které nemělo daleko do zděšení. Něco jiného bylo bavit se s Charlesem o jeho citových vztazích, žertovat s ním o milostných pletkách, ovšem druhá věc byla probírat s ním budoucnost vlastní sestry. Sophia byla výjimečná a Charles Louis doufal, že najde štěstí po boku milujícího, spolehlivého a věrného manžela, a ne vedle záletného Charlese, i když budoucího krále, o něhož by se dělila s bezpočtem jiných.

A pak, jsou přece bratranec a sestřenice.

„Ach, Charlesi, vždyť Sophia je přece tvoje sestřenka!“ zachytil se té spásné myšlenky jako tonoucí pověstného stébla.

Charles jen pokrčil rameny. Nepřemýšlel příliš hluboce a hlavně si ničím dvakrát hlavu nelámá. „Co na tom? Ne-jeden urozený pár je úzce spřízněn.“ Potom se zprudka obrátil k Charlesi Louisovi. „Anebo... se ti snad Sophia už zmínila, že ve mně vidí pouhého bratrance?“

Charles Louis se neubráníl úsměvu, když viděl, jak se bratranci rozlévá po tváři nefalšované zděšení.

„Ne, to ne!“ přispěchal s odpovědí. „O ničem podobném se mnou nemluvila. Na... něco takového se jí budeš muset zeptat sám. Je hrdá, však víš. Dělat ti prostředníka, jen tvé věci uškodím. A asi bych o všem měl nejprve promluvit s matkou.“

Po Charlesově vysokém čele přelétl ustaraný mráček.

Teta Alžběta mu sice byla nakloněná a podporovala jeho nárok na královský trůn, netajila se nicméně tím, že neschvaluje synovcovy uvolněné mravy, jak tomu říkala.

Co když má už pro krásnou Sophii vyhlédnutého jiného nápadníka?

Charles tu myšlenku rychle zapudil a v mžiku nad ní mávl v duchu rukou.

Jednou bude král. Jednou dosedne na anglický trůn.

A takové představě, takovému zeti neodolá ani tetička Alžběta!

II.

Sophia opatrně otevřela dveře a nahlédla do sestřina pokoje.

Lisa seděla u naleštěného mahagonového stolku zavaleného listinami a knihami, zabraná do čtení.

Do čela se jí svezla kaštanově hnědá kadeř, která v jarním slunci zahrála měděným leskem.

Sophia i tentokrát, jako pokaždé, když na starší sestru pohlédla, užasla, jak půvabná je. Byla jí vlastní jistá nezemská, éterická krása, křehkost, která jako by nebyla z tohoto světa.

Bylo zřejmé, že se při četbě toulala myšlenkami v krajích vzdálených všedním starostem každodenního života.

„Všude jsem tě hledala, Liso,“ nechala se nakonec slyšet, v hlase hranou výčitku. „Měla jsem vědět, že zase vysedáváš v pokoji mezi knihami! Ne nadarmo ti říkají Řekyně.“

Tahle Lisina přezdívka se rozšířila i mimo rodinný kruh a zobecněla mezi jejich přáteli. Všechny Fridrichovy a Alžbětiny děti byly výjimečně nadané na jazyky, ale v řečtině a latině nade všemi vynikala Lisa, to proto se jí dostalo přezdívky Řekyně. Ruprecht sice zvládl vedle francouzštiny a němčiny dokonce i češtinu, to proto, že se v Českém

království, a to přímo v Praze, narodil, ale klasické jazyky mu příliš nešly nebo na ně spíš při svém temperamentu neměl potřebnou trpělivost.

„Ještě ty se mi posmívej!“ pokárala ji sestra naoko a odložila list, do něhož byla začtená. Byl to dopis. „A výjimečně se nevěnuju studiu, ale čtu si tady dopis, jak vidíš.“ Lisa důrazně poklepala štíhlým ukazováčkem na list popsaný drobným úhledným písmem. „Ostatně, když jsem tě tak oknem pozorovala, ty ses venku výborně bavila a moje společnost ti zrovna nechyběla, jak se mi tu nyní snažíš marně namluvit!“

Sophia trochu zrudla a začala špičkou atlasového střevíčku bezmyšlenkovitě obkreslovat jeden ze složitých vzorů vysokého měkkého koberce.

„Ach, prosím tě,“ Sophia mávla rukou. „Byl to přece jen náš královský bratránek Charles. Rozvíjel s naším Louisem a Ruprechtem nějaké veledůležité strategické plány do budoucnosti, však to znáš, prý až se jednou vrátí do Anglie.“

Lisa se zasmála. Vstala od stolu a přistoupila k Sophii. „Dovedu si to živě představit. Ale jedno je jisté. Ten náš bratránek na tobě mohl oči nechat.“

„Vidím v něm jen bratra. Nic víc,“ namítlá Sophia.

Lisa náhle zvažněla. Věděla, že ona se už asi neprovdá. Kdysi v to doufala, když potkala polského krále Vladislava Vasu, ale... nebyli si prostě souzeni. Nyní byla matce vděčná, že ji do nějaké diplomaticky výhodné partie nenučila. V ožehavém postavení jejich rodiny by to zase nebylo nic tak překvapivého.

Nelitovala toho, že půjde životem sama, možná jen toho jí bylo líto, že jí nebudou dopřány děti. Měla ale dobré přátele a hlavně útěchu filozofie, jíž žila. Tomu dávala přednost před sjednaným sňatkem, kterému se v mládí zdárně vyhnula.

Sophia takové štěstí mít nebude. Ta se politickému sňatku patrně nevyhne. Muži ji ostatně ani nenechají na pokoji, jak to dokazuje okázalý zájem jinak přelétavého a vybíravého bratránka Charlese, kterému doslova leží u nohou nejkrásnější ženy Evropy.

Vždyť u haagského dvora už padlo pár slůvek o tom, že by to byl vhodný manžel pro půvabnou Sophii Falckou, i když zatím jen potajmu šeptaných kdesi v zákoutích zšeřelých chodeb.

Lisa objala sestru kolem ramen. „Teď ale vážně, Sophie! Nemohla bys v něm spatřovat... něco víc?“

Sophia jen zavrtěla hlavou. Lesklá tmavá kadeř jí přitom sklouzla na útlá ramena a pak se jí stočila na plných nadrech jako spící hádek. Dlouhé řasy jí na hebkých, zrůžovělých lících vykroužily půlměsíce stínů, když sklopila hnědé oči. „Ne, opravdu nemohla, Liso.“

Sophia pak vzhlédla a zpřímá se zahleděla sestře do očí. „Nemysli, já moc dobře vím, co se šeptá u dvora. Že bychom se měli s Charlesem zasnoubit. To se ale nikdy nestane. Nemiluju ho, tedy ne tak, jak by žena měla milovat budoucího manžela. Jak už jsem ti řekla, mám Charlese ráda jako bratra. A pak, pojí nás příliš blízké příbuzenské pouto. Ovšem i kdyby toho nebylo... nezvolila bych si ho za manžela. Nesouhlasím s tím, jaký život vede. Jistě, každý mladý šlechtic má právo na jistotu... nu řekněme zábavu, ale to, co dělá Charles...“ Sophia se odmlčela. „A pak...“ začala, ale po chvíli zmlkla.

„Co pak?“ Lisa jí jemně zatřásla.

„Nu... Isabeau mi prozradila, že se mi Charles jistě dvoří jen kvůli penězům pana Cravena.“

Jméno hraběte Williama Cravena se jí vyslovovalo těžce. Vážila si sice jeho šlechtné podpory, peněz, jimiž rodinu zahrnoval – nebýt toho, živořili by na pokraji chudoby –, ale na druhé straně William Craven neskřýval city, které

chová k Alžbětě Stuartovně, manželce Fridricha Falckého. Jeho láska byla jistě ryzí a určitě platonická a Craven ji navíc i tak skrýval po dobu, kdy Fridrich žil. S léty uplyvajícími od jeho smrti však nikdo o Cravenových pravých citech nemohl pochybovat, třebaže žil většinou v Anglii, zatímco Alžběta s dětmi v haagském exilu. Co se však stane, až občanská válka v Anglii skončí a všichni se budou moci vrátit domů? Sophia na to zatím nemyslela, nebo spíš myslet nechtěla.

Lisa nechala paže sklesnout podél těla a dala se do uvolněného smíchu. „Ach, Sophie, jaké ty jsi ještě dítě! Copak nevidíš, že Isabeau může na Charlesovi oči nechat? Žárlí na tebe, proto ti namluvila takovéhle ošklivé věci. Charles může být frivolní, ale vypočítavý není. Štědře rozdává potřebným, i když má v současné době sám hluboko do kapsy.“

Lisa se vyhnula zmínce o hraběti Cravenovi. Věděla, že to je ožehavé téma. Sama by na jedné straně ráda matce přála nové štěstí a cestu životem po boku milujícího muže. Na druhou stranu si však vedle ní nedovedla představit nikoho jiného než svého otce Fridricha Falckého. Byla starší než Sophia, a tak měla na podobné vztahy jiný, zralejší názor. Věděla, že i pro Alžbětu byl Fridrich jediný muž na celý život a že William Craven se mohl stát nanejvýš věrným přítelem, ničím víc.

Sophia se zarazila, ale pak se k Lisině smíchu přidala. „Máš pravdu. Nic jiného v tom nebude. Náš záletný bratránek Charles se nijak netají s tím, že by se své nerozlučné přítelkyně Isabeau nejraději zbavil, a to čím dřív, tím lépe.“

Přesto však zcela nesdílela Lisin názor na Charlesovu nezištnost. Byl sice skutečně štědrý, ale potřeboval peníze na boj s Cromwellem, na tu příšernou válku, která se vlekla jakoby bez konce a během níž popravili jeho otce, anglického krále Charlese I.

„Bude to tu ještě zajímavé, až se zase Charles vrátí do Anglie. Chystá tam další výpad proti Cromwellovi. Náš Ruprecht mu v tom tažení má vydatně pomáhat. Okouzlující Isabeau potom ovšem zůstane sama v Haagu. Podle mě jí to utajili. Myslím oba dva, jak Charles, tak Ruprecht, který jí v tuto chvíli nakrátko dělá galantního kavalíra.“

„Tak proto se chystá v naší rezidenci ta hostina s tancem,“ poznamenala Sophia.

„Ano, to je pravý důvod té veselice,“ neubránila se posměšku Lisa. Neměla podobné události ráda. „Nikdo o tom ale nemluví, protože Haag je plný cromwellovských špehů. Stačilo by jedno jediné neopatrné slůvko a na tuhle misi mohou všichni zapomenout.“

„Ach, a já měla za to, že se ta slavnost koná u příležitosti návštěvy brunšvického vévody George Williama a jeho bratra Ernesta Augusta,“ řekla Sophia. Vyznělo to trochu zklamaně. O vévodovi z Brunšviku a Lüneburgu a jeho bratrovi toho už hodně slyšela.

„To jistě také, ale hlavním důvodem je Charlesovo tažení. Ta brunšvická návštěva, to je jen taková diplomatická zástěrka. O tom ale, prosím tě, nikomu ani muk!“ kladla sestře pro jistotu na srdce Lisa, i když věděla, že Sophia si v povrchních klepech nelibuje.

„Jako bys mě neznala,“ rozzlobila se naoko Sophia. „Víš, jak se mi to sdělování dvorských novinek přičí! A pak, nejde jen o utajení Charlesovy mise. Víím, jak matce na setkání s vévodou z Brunšviku záleží. Jeho podpora by pro celou naši rodinu a naše zájmy znamenala mnoho.“

„To ano,“ přitakala Lisa.

Obě se nakrátko odmlčely a v komnatě zavládlo příjemné harmonické ticho, naplněné souzněním těch dvou.

„A kdo ti to vlastně píše? Minerva?“ položila po chvíli Sophia sestře zvědavou otázku. Anně Marii von Schürmann se v Holandsku neřeklo jinak než Minerva. Byla to

vzdělaná a nesmírně sečtělá žena a Lisa si s ní, stejně jako s mnohými předními evropskými vzdělanci a filozofy, začala dopisovat a vyměňovat si názory na život a současné dění.

„Ne, ten dopis je od Descartesa.“ Nyní se pro změnu trošku začervenala Lisa.

„Ach, Liso! Jak můžeš? Descartes proti nám přece bojoval v Českém království, v Praze, v bitvě na Bílé Hoře. A je to navíc katolík!“ Tohle sice obě dávno dobře věděly, ale Sophia to nikdy sestře neopomněla připomenout. Věděla, že Lisa má pro chytrého filozofa a matematika Reného Descartesa slabost.

„Změnil se hodně. To je přece známo i tobě,“ obrátila se k ní Lisa, v očích smutnou výčitku.

Sophii zamrzela slova, která pronesla jen v žertu. Nechtěla sestru ranit. Lisa byla sice samý smích, ale přemýšlela hluboce a věci víry rozhodně nebrala na lehkou váhu. Dokázala to už mnohokrát. Odmítla provdat se za polského krále Vladislava Vasu, i když k němu chovala hlubokou náklonnost. Byl to přece katolík, i když stranil náboženským reformám a svobodám. Lisa by musela přestoupit na katolickou víru, a to nehodlala.

Rozchod s ním ji zlomil a trvalo dlouho, než opět našla duševní klid a rovnováhu.

Nikdo se pak před ní neodvážil o nějakém dalším sňatku mluvit.

„Víš dobře, že Vladislava Vasu jsem se vzdala právě proto, že byl katolík,“ dodala po chvíli, jako by sestře četla myšlenky. „A lehké to nebylo. Ale... René Descartes ušel dlouhý kus cesty a mnohé pochopil. Jeho učení se prý v Utrechtu nezamlouvá nejednomu vlivnému učenci na tamní univerzitě. Obávám se, že je otázkou času, kdy mu zabrání v jejich šíření. Psát si s ním, to je... tak osvobozující! Je to, jako by si člověk povídal s dobrým přítelem.“

A já... jsem ráda, že mi otevřel dveře do svého světa, že mne tam vůbec vpustil... ne každý se může honosit takovou výsadou.“ Lisa se pro sebe usmála. Vztah, jaký se vytvořil mezi ní a Descartesem, jí vyhovoval. Byl platonický, vzdálený všech přizemností každodenního života. A hlavně – nezraňoval. Psali si o všem možném, nejen o teoretických otázkách, a jejich dopisy představovaly harmonické souznění dvou spřízněných duší, které nemohlo nic pošpinit. Žádné hádky, žádné nevěry, žádné trapné povrchnosti. Lise to takhle vyhovovalo a s uplývajícími léty ani netoužila po ničem jiném.

Sophia sestru objala. „Ach, já vím, Liso,“ zašeptala jen. I ona si Reného Descartesa nesmírně vážila a také ona si s ním občas vyměnila nějaký ten dopis, ale s Lisinou korespondencí se to srovnat nedalo.

Lisa se jí vymanila z náručí a přísně si sestru změřila. „Že já ti pokaždé naletím,“ zahrozila na ni v žertu, aby zažehnala rozpačitou situaci.

A potom se obě vesele rozesmály.

„Neruším, matko?“ zeptal se Charles Louis, když spatřil Alžbětu skloněnou nad hustě popsaným archem.

Ta na něj místo odpovědi jen kývla a ukázala mu na nejbližší křeslo.

„Je to jen pár poznámek k chystané hostině, na níž uvítáme brunšvického vévodu a jeho bratra,“ poznamenala, odložila brk a promnula si štíhlými prsty unavené oči. „Vždycky podcením, kolik práce s tím je.“

Charles Louis se na matku pozorně zahleděl. Byla dosud nesmírně krásná. Čas jako by jí míjel a téměř ji nepoznal. V tmavých vlasech se jí dosud nezatřpytila jediná stříbrná nitka a pleť měla hebkou, svěží a bez vrásek. V hnědých očích jí nepřestával plát dychtivý, mladistvý

oheň. Byla dobrá jezdkyň a měla ráda lov, a tak si uchovala štíhlou, pružnou postavu.

I únava jí nyní slušela a smutek, který se ukrýval hluboko na dně jejích velkých očí, jí dodával záhadné zajímavosti.

Jen její nejbližší věděli, že nikdy nepřestala truchlit pro manžela Fridricha, ačkoliv se mnozí domnívali, že čas tu bolestnou ránu dávno zacelil.

Charles Louis nejprve krátkým energickým pohybem propustil služebnictvo, pak nalil matce i sobě do velkých broušených číší perlivé rýnské a teprve potom se pohodlně usadil v křesle.

Alžběta se rovněž uvolněně opřela, upila vína a chvilku pozorovala, jak po orosené sklence zvolna klouže stříbřitá slza sražené vlhkosti.

Věděla, že k ní Charles Louis nevpadl takhle znenadání pro nic za nic, a modlila se, aby zprávy, o něž se s ní chce jistě podělit, byly dobré.

„Měl jsem závažný rozhovor s Charlesem, to proto jsem tě neohlášeně vyrušil,“ začal Charles Louis a také si bezmyšlenkovitě pohrával se sklenkou. „Nebudu chodit kolem horké kaše – jistě ti neunikla okázalá pozornost, jakou zahrnuje naši Sophii.“

Alžběta se ulehčeně zasmála. Není se čeho obávat, pokud se ta zpráva týká zamilovanosti synovce Charlese. I když by si jako budoucí anglický král měl hledět spíš politických otázek a diplomatických jednání, a ne ženských sukní.

„Máš pravdu, jeho okatý zájem o Sophii mi neunikl. Myslím ale, že ona v něm vidí pouze blízkého příbuzného, skoro bratra.“

Charles Louis přikývl. „To ano. Jenže Charles nahlíží na tu situaci jinak. Svěřil se mi, že se do Sophie zamiloval, a to prý na celý život. Já vím, na jeho stálost v lásce máš jistě vlastní názor jako my všichni. Ale on to podle vše-

ho doopravdy myslel vážně. Mým prostřednictvím tě žádá o Sophiinu ruku.“

Alžběta po těch slovech rázně postavila číši na stůl, až na naleštěnou tmavou desku vystříklo několik průzračných kapek.

„To snad ne!“ zvolala téměř rozhořčeně. Charlese v jeho úsilí získat královskou korunu zpět vydatně podporovala, ale to neznamenalo, že mu ustoupí ve všem. „Jsou přece blízce spříznění, ponecháme-li stranou vše ostatní. Jsou bratranec a sestřenice! Podobné spojení nepřipadá v úvahu!“ Alžbětě zaplál v očích nebezpečný plamen.

Charles Louis opět přikývl. „Naznačil jsem mu to. Tvrdí, že v tom nevidí nepřekonatelnou překážku. My přece od papeže dispens žádat nemusíme.“

„Ach, Bože dobrý, jak lehkomyšlný ten Charles je... Jistěže nemusíme mít papežský souhlas k sňatku mezi příbuznými, ale něco takového se přece *nedělá!* Je to... nepřípustné.“

„Já vím. Ale nepouštěj ze zřetele, že se Sophia bude muset jednou provdat, a diplomatické a politické důvody jistě sehrají stěžejní roli ve výběru vhodného manžela. A Charles bude jednou anglickým králem.“

Alžběta se usmála a vzala syna za ruku. „To na celé věci nic nemění. Víš, mně otec král James I. nescísněkrát kladl na srdce, abychom s Fridrichem neodjížděli do Čech, abychom královskou korunu odmítli. Neposlechli jsme ho. Mysleli jsme si, že víme všechno lépe a že tamní situaci zvládneme. Nezvládli jsme a sám víš, jak to celé dopadlo. Měli jsme otci popřát sluchu. Věděl, o čem mluví, protože měl mnohem větší zkušenosti než my. Říkám ti to všechno proto, aby se ti lépe přijímalo moje stanovisko, můj názor, neboť i mne poučil život, a věř mi, že pořádně.“

„Já vím, že máš pravdu. I mně se přičí o podobném sňatku byt' jen uvažovat. Charles není spolehlivý partner pro

život. Já jen... chtěl jsem upozornit na veškeré okolnosti... a možné výhody...“

Alžběta ho konejšivě popleskala po ruce.

„Dobře, dobře.“

„Už jsi o nějakém vhodném ženichovi pro Sophii uvažovala?“ zeptal se Charles Louis po chvíli.

„Ano,“ přiznala Alžběta. „Ale se Sophií jsem o tom ještě nemluvila. Na to je pořád času dost.“ Alžběta se krátce odmlčela, jako by si chtěla urovnat myšlenky. „Naši Lisu jsem po tom polském debaklu do sňatku nutit nechtěla. Takový luxus si však u Sophie dovolit nemůžeme. Ne teď, když jí jde na sedmnáct. Dobré diplomatické rozložení sil a vhodná politická podpora, to je to jediné, na co můžeme spoléhat při dalším pokusu získat nazpět Falc. Peníze na to nemáme. A proto se musí Sophia vhodně provdat. George William, vévoda z Brunšviku, by pro ni byl dobrou partií.“

Charles Louis se na ni udiveně zahleděl. „George William?“ opakoval po ní. Zaznělo to téměř zaskočeně. „Tím směrem jsem neuvažoval. Myslel jsem... nu domníval jsem se, že budoucnost naší Sophie se jednou spojí s někým z Anglie.“

„I já bych si to přála. Ale musíme stát oběma nohama na zemi a ne pouze snít. Všichni sice pevně věříme, že Charles jednou dosedne na anglický trůn jako Charles II. Bude mít vždy naši plnou podporu. Ale... otázkou zůstává, kdy k tomu dojde. A vyčkávat se Sophiiným sňatkem až do té doby... I ty musíš myslet na svou budoucnost, na své poslání. Falc ti jednou navrátí a ty tam budeš vládnout jako kurfiřt, jako kdysi tvůj otec, když...“ Alžběta se trochu zajíkla. Dosud nedokázala vyslovit jméno svého prvorozenného syna Henryho Fredericka, aniž by se jí přitom srdce nesevřelo zoufalou bolestí. A přesto je tomu téměř dvacet let, co zemřel. Utonul, její prvorozený syn a dědic Falce

i kurfiřství utonul. Chtěl se podívat na zajatou španělskou flotilu a zaplatil to v pouhých patnácti letech životem. Někdy si vyčítala, že ho nechali pokřtít jako Henryho Fredericka – to jméno muselo být snad prokleté. Patřilo jejímu nejstaršímu bratrovi, který zemřel také mlád, v pouhých osmnácti. Její syn Henry Frederick se měl stát falckým kurfiřtem, ale tím se už nikdy nestane. Té úlohy se po něm musí zhostit Charles Louis, a jistě to zvládne se ctí.

Rychle potlačila slzy a pokračovala dál: „Podpora brunšvického vévody je pro naše zájmy nesmírně důležitá.“

„To jistě,“ přikývl Charles Louis.

Alžběta se natáhla po poháru a smočila ve víně rty. Pak jej postavila na okraj stolu a prohrábla listiny nakupené na jeho desce. Na jedné měla úhledným písmem sepsaný seznam pozvaných hostí.

„Proto jsem pozvala George Williama a také jeho bratra Ernesta Augusta,“ oznámila synovi. „Jsi první, s kým o těchto plánech mluvím, Sophii o mém záměru prosím ještě neříkej. Ráda bych nejprve viděla, jak ti dva spolu vycházejí. Už jsem říkala, že Sophia se provdat musí, a tenhle sňatek by byl z diplomatického hlediska vítaný – to však neznamená, že ji budeme do něčeho nutit proti její vůli.“

Charles Louis matce políbil ruku.

Usmála se na něj, na dně tmavých očí pořád ten věčný smutek. Pak jemně vymanila ruku z jeho sevření a pohladila syna po hezké tváři, tak podobné té Fridrichově.

„A co uděláme s Charlesem?“ zeptal se jí po chvíli. „S naším budoucím anglickým králem?“

Alžběta si povzdychla.

„Myslím, že bychom to zatím měli nechat být. Není to žádný nedovtipný hlupák. Jistě časem pochopí. A pokud ne, promluvím s ním já. Je pro mě jako syn.“ Alžběta se krátce zamyslela. „Bože můj, že to od něj je ale nápad, ucházet se o naši Sophii! Vždyť je skoro jeho sestra!“